

# KAPLICA ŚW. JANA SARKANDRA

## NA GÓRCIE WILAMOWICKIEJ ZWANEJ KAPLICÓWKĄ

Przed 1825 r. stała na tym wzgórzu mała kapliczka poświęcona Chrystusowi Boleściwemu (Ecce homo). Gdy w pobliżu zastrzelił się jakiś żołnierz, uznano, że ta samobójcza śmierć



sprofanowała miejsce i na polecenie żony ówczesnego zarządcy zamku, pani Jastrzębskiej, kapliczkę przeniesiono na obecne miejsce. W ołtarzu stała drewniana figura Chrystusa, która dziś jest przechowywana na plebanii w Wielki Czwartek.

*Pierwsza kapliczka zachowana do czasów obecnych jako prezbiterium.*

Od niej bierze się tradycja późniejszych procesji na Kaplicówkę. Ks. Józef Rużański w swojej Kronice wspominał o procesji, która 26 maja 1826 r. – w uroczystość Św. Trójcy – wyruszyła z kościoła parafialnego do kościółka filialnego w Nierodzimiu, następnie do Szpitalika, a stamtąd do kaplicy na Wzgórze.



Powstanie drugiej kaplicy wiąże się z beatyfikacją ks. Jana Sarkandra. Jej fundatorem był ówczesny skoczowski proboszcz ks. Józef Michałek, a ofiary na budowę w wysokości 700 florenów złożyli parafianie. Stara kapliczka została zachowana i stanowiła wnękę ołtarzową nowej budowli.

Było to małe oratorium o wymiarach 6,5 x 5 m, z dachem pokrytym blachą. Uroczystego poświęcenie dokonał ksiądz dziekan Józef Michałek w dzień św. Michała Archanioła w 1871 r. Dedykowano ją bł. Janowi Sarkandrowi. Na pokrycie kosztów utrzymania i odnawiania kaplicy ks. Michałek ustanowił fundację pod nazwą: Kaplica bł. Jana Sarkandra. Wystarał się też u biskupa wrocławskiego H. Förstera o pozwolenie na odprawienie tu cichej Mszy św. trzy razy w roku. W 1873 r. dla kaplicy kupiono dzwon „Sarkander” wagi 160 funtów.

Korzystne były dla kaplicy lata proboszczowania ks. Jana Ewangelisty Mocki, wielkiego czciciela bł. Jana Sarkandra. W 1903 r. przywrócił on zaniechane procesje na Kaplicówkę w ostatnią

niedzielę maja. Na mocy biskupiego zarządzenia z 12 V 1905 r. co roku w maju wyruszała ku kaplicy procesja teoforyczna.



Ponieważ stan techniczny kaplicy był zły, w 1923 r. wzniesiono nową. Miała 9 m długości i 14 m szerokości. Nad wejściem umieszczono ambonkę, z której w czasie odpustu głoszone kazania. Kaplica ta została poświęcona w 1924 r., podczas kolejnego odpustu sarkandrowskiego. W ołtarzu umieszczono obraz bł. Jana, który obecnie można oglądać na ekspozycji muzealnej w domu Jego urodzenia przy Rynku.

Decyzję budowy obecnej kaplicy przyspieszyło postanowienie papieża Piusa XI, który na prośbę katowickiego biskupa i Episkopatu Polski w 1932 r. rozszerzył kult bł. Jana Sarkandra ze Skoczowa na wszystkie diecezje. Skoczowski proboszcz, przewidując wzrost czci i



zainteresowania postacią Błogosławionego, a także łącząc z tym miejscem plany na przyszłość, postanowił wznieść na wzgórzu większe oratorium. Plany nowego obiektu wykonał cieszyński architekt Alfred Wiedermann, a prace budowlane zlecono skoczowskiej firmie Stritzkich.

27 V 1934 r. ks. infułat Wilhelm Kasperlik – Generalny Wikariusz z Cieszyna – dokonał poświęcenia kaplicy. Uroczystości trwały cały tydzień, odbyły się trzy wielkie procesje do kaplicy, a w Boże Ciało, które przypadło w tym tygodniu, była tam jedna ze stacji. Na niedzielę kończącą sarkandrowski tydzień przybyło do Skoczowa około 30 tysięcy wiernych.

Wnętrze kaplicy zdobił stylowy ołtarz z figurą Błogosławionego, wykonaną ze sztucznego marmuru przez firmę Kamień ze Starego Bielska.

Wiosną 1945 r. dowództwo wycofującej się armii niemieckiej urządziło w kaplicy punkt obserwacyjny dla kierowania ogniem artyleryjskim. Kaplica stała się więc celem sowieckiego ostrzału i uległa poważnemu uszkodzeniu. Odremontowano ją dzięki staraniom i materialnej pomocy miejscowego kupca Józefa Sławiczka.

W okresie powojennym z roku na rok rosta liczba uczestników odpustów ku czci bł. Jana Sarkandra. Od połowy lat 50-tych zaczęli im przewodniczyć katowiccy biskupi, zwłaszcza ordynariusz ks. Herbert Bednorz.

Kaplica stanowiła cel nie tylko odpustowych procesji. Gromadzili się tu również wierni różnych stanów na dni skupienia czy pielgrzymki. Tak było zwłaszcza w Roku Świętym 1975 – 1975 i w Roku Jubileuszowym 1983 – 1984. W 1970 r. przy kaplicy świętowano 350 rocznicę męczeńskiej śmierci bł. Jana Sarkandra. W pięć lat później w 1975 r. odpust połączono z 50-leciem powstania diecezji katowickiej, 25-leciem sakry biskupa Herberta Bednorza i I Synodem Diecezji Katowickiej. W następnym roku uczczono 400 rocznicę urodzin Jana ze Skoczowa.

Przez cały ten czas dbano o godny wygląd zewnętrzny i wewnętrzny kaplicy. Zabiegał o to głównie ówczesny proboszcz, ks. kanonik Karol Picha.

Od 1984 r. podjęto starania, by przed kaplicą postawić 22-metrowy Krzyż Papieski, przy którym rok wcześniej papież Jan Paweł II spotkał się z wiernymi ze Śląska na katowickim lotnisku. Wielkim orędownikiem ustawienia Krzyża właśnie w Skoczowie na Kaplicówce był biskup Herbert Bednorz. 2 VI 1985 r. w czasie dorocznego odpustu sarkandrowskiego krzyż papieski uroczystie poświęcono.

Od utworzenia w 1993 r. nowej diecezji bielsko-żywieckiej, której bł. Jan Sarkander został współpatronem, wokół kaplicy gromadzą się nie tylko wierni ze Śląska, ale cały młody Kościół Beskidzki ze swoimi biskupami. Coraz więcej przybywa też pielgrzymów z Zaolzia i Moraw, a głównie z Ołomuńca.



22 V 1995 r. obok kaplicy stanął ołtarz papieski, przy którym papież Jan Paweł II odprawił Mszę św. dziękczynną za kanonizację św. Jana Sarkandra. W 2020 r. świętować będziemy – 400 rocznicę męczeńskiej śmierci św. Męczennika ze Skoczowa oraz 25. rocznicę Jego kanonizacji, a także 25 rocznicę wizyty papieskiej.